

The background is a complex, colorful illustration. At the top, a rainbow arches across the frame. To the right, a simple black and white skull is visible. In the lower right, a yellow and black robot stands on a rocky outcrop. The bottom left features a large, dark, mushroom-shaped cloud with a figure inside, and a speech bubble containing the word 'POW!'. Another speech bubble with 'CRUNNY' is nearby. The entire scene is set against a background of swirling patterns and various symbols.

DOUGLAS ADAMS

DLHÝ TEMNÝ
SÚMRAK
BOHOV

Dlhý temný
súmrak bohov

DOUGLAS ADAMS

Dlhý temný
súmrak bohov

slova

Copyright © 1988 by Serious Productions Ltd.
Slovak Edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2009
Translation © Patrick Frank 2009

ISBN 978-80-8085-811-7

Túto knihu venujem Jane.

Túto knihu som napísal a vytlačil na počítači Apple Macintosh II s tlačiarňou Apple LaserWriter II NTX. Použil som textový softvér FullWrite Professional od firmy Ashton Tate. Konečnú úpravu a sadzbu vykonala spoločnosť The Last Word, Londýn SW3.

Rád by som vyjadril svoju nesmiernu vďaku úžasnej, perfektnej redaktorky Sue Freestonovej.

Jej pomoc, podpora, kritika, povzbudzovanie, nadšenie a sendviče sa jednoducho nedajú opísať. Moja vďaka a ospravedlnenie patrí aj Sophie, Jamesovi a Vivian, ktorí ju počas posledných týždňov práce vídali tak málo.

Prvá kapitola

Nie je náhoda, že nijaký jazyk na svete nepozná slovné spojenie „pekný ako letisko“.

Letiská sú škaredé. Niektoré sú veľmi škaredé. Niektorým sa darí dosahovať stupeň ohavnosti, ktorý si normálne vyžaduje priam nepredstaviteľné úsilie. To preto, lebo sú plné unavených, podráždených ľudí, ktorí práve zistili, že ich batožina skončila v Murmanskú (jedinou výnimkou z tohto inak skalopevného pravidla je murmanské letisko), a všetci architekti do jedného sa pokúšajú vo svojich návrhoch reflektovať tento fakt.

Motív všeobecnej únavy a podráždenosti zdôrazňujú brutálnymi tvarmi a otrasnými farbami. Stratu batožiny či najbližších príbuzných ľuďom uľahčujú tým, že ich matú šípkami ukazujúcimi na okná, vzdialené rady políc či momentálnu polohu Malej medvedice na nočnej oblohe. Všade, kde je to len trochu možné, odhalujú inštalatérske siete, aby ukázali, že sú funkčné, a ukrývajú odletové brány naznačujúc, že tie funkčné nie sú.

Uprostred toho sveta zaliateho pochmúrnym svetlom a ešte pochmúrnejším hlukom stála Käte Schechterová. Stála tam a pochybovala.

Pochybnosti ju trápili celou cestou na londýnske letisko Heathrow. Nebola poverčivá, ba vlastne ani veriaca – bola jednoducho človekom, ktorý si vôbec nie je istý, či by mal ísť do Nórska. Čoraz ľahšie sa jej však verilo, že ani Boh

- ak teda existuje a ak sa bytosť, ktorá riadi všetky atómy od počiatku sveta, zaoberá aj premávkou na diaľnici M4 - nechce, aby tam išla. Všetky tie problémy s letenkou, hľadaním susedy, ktorá by sa postarala o mačku, hľadaním mačky, aby sa o ňu mohla postarať suseda, nečakanou dierou v streche, stratenou peňaženkou, počasím, náhlym úmrtím susedy a oťarchavením mačky jasne naznačovali, že ide o starostlivo pripravenú kampaň, ktorá rýchlo naberala božské rozmery.

Dokonca aj taxikár - keď sa jej napokon podarilo chytiť taxík - sa jej spýtal: „Do Nórska? Prečo by ste chceli ísť práve do Nórska?“ No a keď si namiesto odpovede v zmysle „Polárna žiara! Fjordy!“ iba zamyslene zahryzla do pery, vyhlásil: „Určite vás tam ťahá nejaký chlap. Viete čo? Povedzte mu, nech si celé Nórsko strčí niekam, a choďte na Tenerife.“

To nebol najhorší nápad.

Tenerife.

Alebo, ako sa na zlomok sekundy odvážila pomyslieť, hoci aj domov.

Zahľadela sa na zlostnú premávku za oknom hovoriac si, že nech to už vonku vyzerá akokoľvek sivo a bezútešne, stále to nie je nič v porovnaní s tým, čo na ňu čaká v Nórsku.

Naozaj. Hoci aj domov. Tam momentálne bude všetko rovnako premrznuté ako v Nórsku. Premrznuté, zasnežené, narúšané iba gejzírmí horúcej pary stúpajúcimi z ventilačných šacht do ľadových kaňonov Šiestej avenue.

Letmý pohľad do itinerára tridsiatich rokov jej života by prezradil, že je naozaj Newyorčanka, aj keď už nejaký čas bola od tohto mesta veľmi ďaleko. Žila v Los Angeles, San Franciscu, Európe a nejaký čas sa bezcieľne potulovala

aj po Latinskej Amerike. To po tom, čo jej manžel Luke prišiel o život, keď sa v New Yorku pokúšal zastaviť taxík.

Páčila sa jej predstava, že New York je jej domov a že jej chýba, no v skutočnosti jej chýbala iba pizza. Nie hocijaká pizza, ale taká, ktorú vám prinesú domov, keď im zavoláte. To bola jediná ozajstná pizza na svete. Taká, kvôli ktorej ste museli ísť von a sedieť pri stole pozerajúc na papierové obrúsky, nebola ozajstná pizza, nech už na ňu dali koľkokoľvek sardel a plátkov salámy.

Najradšej žila v Londýne – pravdaže, odhliadnuc od problému s pizzou, ktorý ju privádzal do zúrivosti. Prečo tam nik nenosí ľuďom pizzu? Prečo nik nechápe, že základnou vlastnosťou pizze je to, že vám dorazí až pred dvere v teplej papierovej škatuli? Prečo im nedošlo, že pizzu musíte vybrať z masťného papiera a konzumovať doma, pred televízorom? Aký fundamentálny problém majú so sebou tí tupí, pomalí, zadubení Angličania, že nedokážu pochopiť takýto základný prírodný princíp? Z akéhosi dôvodu to bola jediná nepríjemnosť, s ktorou sa nikdy nedokázala vyrovať, takže asi tak raz za mesiac, keď mala mimoriadne depresívnu náladu, zavolala do niektorej z pizzerií a objednala si najväčšiu, najšťavnatejšiu pizzu, akú si len vedela predstaviť – v podstate pizzu s dvojitým všetkým – a nakoniec slušne požiadala o donášku do domu.

„Čože?“

„Donášku. Dám vám adresu...“

„Nerozumiem vám, pani. Vy si po ňu nepríдете?“

„Nie. Privezte mi ju domov. Moja adresa je...“

„Ehm... Ale to my nerobíme, pani.“

„Čo nerobíte?“

„No... Nevozíme...“

„Vy nemáte donáškovú službu? Počujem dobre?“

Potom sa to zakaždým zvrhlo na škaredú výmenu urážok, po ktorej ostala celá vyštavená a otrásená, no na druhý deň ráno jej vždy bolo oveľa lepšie. Vo všetkých ostatných ohľadoch patrila k najprijemnejším ľuďom, akých by ste kedy chceli stretnúť.

Dnes však siahala na dno svojich síl.

Na diaľnici bola strašidelná zápcha, a keď sa slimačím tempom priblížili k mihotavému svetlu policajných majákov, s rastúcim napätím hľadela cez okno, až kým ho neminuli.

Taxikár ju opúšťal s mizernou náladou, lebo nemala správne bankovky a on musel znechutene loviť po vreckách, aby jej mohol vydať. Teraz v atmosfére hustej ako pred búrkou stála uprostred hlavnej haly terminálu číslo dva na letisku Heathrow a nevedela nájsť pult, pri ktorom sa prihlasovalo na let do Osla.

Na moment sa ani nepohla, iba zhlboka dýchala a snažila sa nemyslieť na Jeana-Philippa.

Jean-Philippe bol, presne ako správne odhadol taxikár, dôvodom, prečo sa dala presvedčiť na cestu do Nórska, zároveň však predstavoval aj dôvod, prečo bola presvedčená, že Nórsko nebude najlepšia zo všetkých krajín, ktoré by mohla navštíviť. Z myslenia naňho sa jej iba krútila hlava, takže bolo lepšie vôbec naňho nemyslieť a jednoducho predstierať, že do toho Nórska chcela ísť tak či tak. Potom bude parádne prekvapená, keď naňho len tak narazí v hoteli, ktorého názov mala napísaný na kartičke v kabelke.

Vlastne by ju naozaj prekvapilo, keby ho tam našla. Oveľa pravdepodobnejšie bolo, že ju tam

bude čakať iba odkaz, že ho nečakane odvolali do Guatemaly, Soulu alebo na Tenerife. Jean-Philippe bol najneprítomnejší človek, akého kedy poznala. V tomto ohľade bol vlastne vyvrcholením celej série. Odkedy ju veľký žltý Chevrolet pripravil o Luka, ostala čudesne závislá od plytkých emócií, ktoré v nej vyvolávali muži zahľadení sami do seba.

Pokúsila sa to všetko vytesniť z hlavy a dokonca na chvíľu zavrela oči. Túžobne si priala, aby, keď ich otvorí, pred sebou našla ceduľu s nápisom „Do Nórska“, podľa ktorej by sa mohla zaradiť bez nutnosti premýšľať o tom či o čomkoľvek inom. Táto myšlienka plynule nadviazala na iné, ktoré pred chvíľou prerušila. Týkali sa faktu, že zrejme práve tak nejako vznikla väčšina náboženstiev a bude to aj dôvod, prečo toľko siekt vysiela svojich členov na letiská, aby tam verbovali ďalších. Vedeli, že práve na nich sú ľudia najzraniteľnejší, najzmätenejší a najskôr ochotní prijať akékoľvek vedenie.

Znova oči otvorila. Pravdaže, čakalo ju sklamanie, nie však nadtľho. V nekonečnom rade Nemcov v otrasných žltých košeliach sa na moment vytvorila trhlinka, cez ktorú letmo zazrela pult pre lety do Osla. Prehodila si cez plece tašku s oblečením a vykročila k nemu.

Pred pultom stál iba jediný človek. Zdalo sa, že má problémy, alebo ich možno sám spôsobuje.

Bol pôsobivo veľký, urastený a dobre – priam expertne – stavaný, no zároveň na ňom bolo čosi čudné. Kate to trochu vyvádžalo z miery. Vlastne ani nevedela, čo presne je na ňom čudné. Bolo jej jasné iba to, že si ho okamžite zaradila do zoznamu vecí, na ktoré momentálne nebude myslieť. Pred časom čítala, že centrál-

na procesorová jednotka ľudského mozgu má iba sedem pamäťových registrov, čo znamená, že ak myslíte na sedem vecí a pridáte k nim ďalšiu, jedna z tých siedmich vám okamžite vypadne.

V rýchlom slede pomyslela na to, či to lietadlo chytí alebo nie, či je to iba jej predstavivosť alebo je dnes naozaj taký nechutný deň, ako milo sa personál letiska dokáže usmievať a pritom byť hnusný, až to človeku vyráža dych, ako bezcolné obchody môžu mať oveľa nižšie ceny, ale z akéhosi tajomného dôvodu ich nemajú, či jej článok o letiskách vynesie dosť na zaplatenie tejto cesty, či ju taška bude menej omínať na druhom pleci a nakoniec, napriek všetkým úmyslom, aj na Jeana-Philippa, ktorý sám osebe predstavoval ďalších sedem tém.

Muž pred ňou jej totálne vypadol z mysle.

Pripomenulo jej ho až hlásenie letiskového rozhlasu, podľa ktorého sa let do Osla o chvíľu uzatvára.

Uraštený muž pred ňou robil problémy pre skutočnosť, že nedostal rezerváciu do prvej triedy. Ukázalo sa, že dôvodom pre toto pohoršujúce konanie je fakt, že nemá letenku prvej triedy.

Kate klesla nálada na dno a začala sa po ňom s desivým vrčaním plaziť.

Po chvíli sa zasa ukázalo, že muž vlastne vôbec nemá letenku, z čoho sa diskusia rýchlo presunula na témy, ako bol vzhľad a správanie dievčiny za pultom, jej charakter, teórie o jej predkoch a špekulácie o jej budúcnosti vo vzťahu k aerolíniám, v ktorých pracovala. Nakoniec sa šťastnou náhodou zvrtila na skutočnosť, či ten človek nemá kreditnú kartu.

Nemal.

Pokračovali ďalšie diskusie týkajúce sa šekov a dôvodov, prečo ich aerolínie neprijímajú.

Kate sa vražedne pomaly pozrela na hodinky.

„Prepáčte,“ vytrhla ich z debaty, „bude to trvať ešte dlho? Rada by som chytila let do Osla.“

„Teraz riešim tohto pána,“ odvetila zamestnankyňa. „O sekundu sa budem venovať aj vám.“

Kate prikývla a zdvorilo počkala, kým tá sekunda uplynie.

„Ide o to, že to lietadlo o chvíľu odlieta,“ povedala o sekundu neskôr. „Mám jednu tašku, letenku aj rezerváciu. Potrvá to iba tridsať sekúnd. Podotýkam, že tridsať skutočných sekúnd, nie jednu imaginárnu, ktorá sa môže natiahnuť aj do zajtrajšieho rána.“

Dievčina za pultom na ňu obrátila plnú žiaru svojho lesklého rúžu, kým však stihla čokoľvek povedať, urastený plavovlasý muž sa začal obzerať s výrazom, ktorý by vyviedol z miery úplne každého.

„Aj ja,“ vyhlásil s hnevliвым škandinávskym prízvukom, „chcem letieť do Osla.“

Pozrela sa naňho. Vyzeral, akoby ani náhodou nepatrila na letisko, alebo skôr akoby letisko ani náhodou nepatrilo k nemu.

„Lenže,“ povedala mu, „teraz to vyzerá, že sa tam nedostanem ani ja, ani vy. Nemohli by sme to nejako vyriešiť? Čo to zdržuje?“

Dievčina spoza pultu po nej vrhla oslnivý úsmev bez najmenej stopy života a odvetila: „Naša spoločnosť neprijíma platby šekom. Je to v pravidlách.“

„Ale ja áno,“ vyhlásila Kate a plesla na pult svoju kreditnú kartu. „Naučtujte mi aj letenku toho pána a ja si od neho vezmem šek.“

„Súhlasíte?“ spýtala sa muža, ktorému sa po tvári pomaly rozlieval prekvapený výraz. Jeho

oči boli veľké a vyvolávali dojem, že v živote veľmi, veľmi často pozerali na ľadovce. Boli aj neobyčajne arogantné a trochu zakalené.

„Súhlasíte?“ zopakovala svoju otázku podstatne ráznejším tónom. „Moje meno je Kate Schechterová. Dvakrát ch a jedno t. Ak ich tam dáte všetky, banka nebude robiť problémy s tým, v akom sú poradí. Sami v tom nemajú celkom jasno.“

Muž sa pomaly, uvážlivo uklonil. Poďakoval jej za jej dobrotu, láskavosť a pridal čosi po nórsky, čomu nerozumela. Dodal, že už dávno nestretol ženu s takým duchom a čímsi po nórsky, čomu znova nerozumela, a že ostáva jej dlžníkom. Nakoniec len tak mimochodom utrúsil, že nemá šekovú knižku.

„Jasné!“ zvolala, odhodlaná nedať sa ničím zviať z cesty. Bleskovo vylovila z kabelky kus papiera, zobrala z pultu pero, chvíľu písala a potom ho podala mužovi.

„Tu je moja adresa,“ oznámila mu. „Pošlite mi peniaze poštou. Ak budete musieť, dajte do záložne kožuch. Hlavne mi ich pošlite, jasné? Dost riskujem, že vám ich dávam bez záruky.“

Uraštený muž ten papier prijal, neskutočne pomaly prečítal, opatrne ho poskladal a uložil do vrečka kožucha. Potom sa opäť uklonil.

Kate si náhle uvedomila, že dievčina spoza pultu trpezlivo čaká, kedy jej vráti pero, aby vyplnila formulár na platbu kreditkou. Podráždene ho položila pred ňu, pridala k nemu aj svoju letenku a enormným úsilím sa prinútila ostať mrazivo pokojná.

Letiskový rozhlas oznámil odlet ich lietadla.

„Vaše pasy, prosím,“ povedala dievčina nenáhlivo.

Kate jej bleskovo dala svoj a muž oznámil, že nijaký nemá.

„Čože?!“ skríkla naňho Kate. Dievčina z aerolínií jednoducho so všetkým prestala a tupo sa zahľadela kamsi na stôl čakajúc, kedy to niekto vyrieši namiesto nej. Koniec koncov, nebol to jej problém.

Muž zlostne zopakoval, že nemá pas. Vlastne to priam zaburácal a na zdôraznenie tresol pästou po pulte, až v ňom ostala hlboká preliačina.

Kate zobrala svoju letenku, pas aj kreditnú kartu a prehodila si cez plece tašku s oblečením.

„Odchádzam,“ oznámila a jednoducho sa odtiaľ vzdialila s pocitom, že urobila všetko, čo je v ľudských silách, aby to lietadlo chytila. Jednoducho to nebola jej vina. Nechá v hoteli odkaz pre Jeana-Philippa, že nemôže prísť. S najväčšou pravdepodobnosťou bude ležať hneď vedľa odkazu od Jeana-Philippa, že ani on sa tam nedostane. Aspoň raz budú preč obaja naraz.

Teraz sa však potrebovala upokojiť. Najprv sa vybrala po noviny, potom po kávu, no urobila chybu a držala sa letiskových smeroviek, takže nenašla ani jedno, ani druhé. Potom zasa nemohla nájsť fungujúci telefón, aby nechala v hoteli odkaz, a tak to nakoniec vzdala s letiskom ako takým. Jednoducho vypadni, hovorila si. Vypadni, chyť si taxík a vráť sa domov.

Prebojovala sa naspäť cez celú halu a už bola takmer pri východe, keď jej pohľad zabľúdlil k pulte pre lety do Osla, pri ktorom utrpela takú hanebnú porážku. Spravila to práve včas, aby mohla sledovať, ako vystreľuje cez strechu zahalený do gule žeravých plameňov.

Ako tam celá ubolená ležala v kope sutín, tme a dusivom prachu a snažila sa zistiť, či do-

káže hýbať končatinami, konečne sa jej uľavilo. Uvedomila si totiž, že si nenamýšľa. Ten deň bol fakt otrasný. S touto myšlienkou spokojne zamdlela.

Druhá kapitola

K zodpovednosti sa prihlásili tí, čo vždy.

Najprv IRA, potom OOP a nakoniec plynárne. Dokonca aj Britská rada pre jadrovú energetiku sa poponáhľala s vyhlásením, že situácia je dokonale pod kontrolou, bola to udalosť s pravdepodobnosťou jedna k miliónu, nedošlo k prakticky nijakému úniku radiácie a miesto výbuchu bude raz perfektnou lokalitou na výlety rodín s deťmi, kým musela zdráhavo pripustiť, že s tým nemá absolútne nič spoločné.

Nenašla sa nijaká príčina výbuchu.

Zdalo sa, že k nemu došlo spontánne a samo od seba. Vysvetlenia pre verejnosť boli veľmi prepracované, no väčšina z nich sa skladala z fráz, ktoré to celé iba opisovali inými slovami, najčastejšie spomínajúc „únavu materiálu“. Nakoniec to viedlo k vzniku veľmi podobnej frázy vysvetľujúcej náhly prechod dreva, kovu, plastov a betónu do výbušnej podoby. Mala to byť „nelineárna katastrofická štrukturálna iritácia“ alebo inými slovami – ako to večer v televízii nazval jeden z mladších členov vládneho kabinetu, ktorý toto vyhlásenie ľutoval až do konca kariéry – ten pult v podstate „fundamentálne otravovalo byť tým, čím je“.

Ako pri všetkých podobných katastrofách, aj pri tejto odhady počtu obetí prudko kolísali. Začali sa na úrovni štyridsiatich siedmich mŕtvych a osemdesiatich deviatich vážne ranených, stúpili na šesťdesiattri mŕtvych a stotridsať ranených, kulminovali na stosedemnástich

mŕtvých a tridsiatich ranených, potom opäť začali klesať. Nakoniec sa ukázalo, že keď zarátali všetkých, ktorých zarátať mohli, neostal ani jediný mŕtvy. Zopár ľudí skončilo v nemocnici s modrinami, reznými ranami a rôzne silným traumatickým šokom, no to bolo všetko – pokiaľ sa nenájde niekto, kto by mal informácie o nejakej nezvestnej osobe.

Celá vec však mala aj ďalší nevysvetliteľný aspekt. Explózia bola taká silná, že premenila veľkú časť terminálu číslo dva na kopu sutiny, no pritom všetci prítomní veľmi šikovne spadli, pred padajúcim murivom ich zachránilo iné murivo a tlakovú vlnu ako zázrakom zachytila ich batožina. Batožiny vlastne prežilo iba veľmi málo. V parlamentnej debata na túto tému padlo niekoľko otázok, nie však veľmi zaujímavých.

Prešlo niekoľko dní, kým si Kate Schechterová začala uvedomovať ktorúkoľvek z týchto vecí a vlastne aj čokoľvek iné z vonkajšieho sveta.

Celý ten čas strávila vo svojom vlastnom svete plnom lodných kufrov so spomienkami, v ktorých sa prehrabávala s veľkým záujmom a niekedy aj úžasom. Presnejšie povedané, asi desatina tých lodných kufrov bola plná živých a často aj bolestných či nepríjemných spomienok z jej života a zvyšných deväť desatín bolo plných tučniakov, čo ju dosť zaskočilo. Vo chvíľach, keď si uvedomovala, že sa jej to sníva, chápala, že sa prehrabáva vo svojom podvedomí. Počula, že ľudia údajne využívajú iba desatinu svojej mozgovej kapacity a nikto presne nevie, načo slúži zvyšných deväť desatín. Rozhodne nikde nepočula, že by ich účelom bolo skladovanie tučniakov. Kufre, spomienky aj tučniaky nakoniec pomaly vybledli, boli čoraz belšie a rozmazanejšie, až sa premenili na biele rozmazané steny

a z tých sa nakoniec vykluli steny, ktoré už boli iba biele, či skôr žltkasto-zelenkasto-biele a vytvárajúce malú miestnosť.

V miestnosti panovalo pološero. Svietila tam nočná lampa s veľmi slabou žiarovkou a na stenu dopadalo aj chladné svetlo pouličnej lampy za oknom. Kate si začala nejasne uvedomovať obrysy vlastného tela pod úhladne narovnanou perinou s vyblednutou obličkou. Chvíľu naň nervózne hľadela, aby mala istotu, že vyzerá normálne, a potom sa ním veľmi opatrne pokúsila pohnúť. Skúsila pravú ruku. Zdalo sa, že je v poriadku. Trocha stuhnutá a ubolená, ale všetky prsty reagovali na pokyny z mozgu a vyzeralo to, že majú nielen správnu dĺžku a hrúbku, ale sa aj ohýbajú na správnych miestach a správnym smerom.

Na moment ju premkla panika, lebo nemohla nájsť ľavú, potom ju však objavila na bruchu. Čosi sa jej na nej nepozdávalo. Niekoľko sekúnd sa maximálne sústredila, kým dokázala analyzovať viacero čudných pocitov a uvedomiť si, že na nej má obvaz držiaci zapichnutú ihlu. Toto zistenie ňou dosť otriaslo. Od ihly sa ťahala dlhá hadička vedúca k polopriesvitnému vrecúšku na stojane. Vo svetle pouličnej lampy sa žltkasto leskla. Kate sa z toho aparátu vydesila, no iba do chvíle, kým sa na vrecúško nepozrela lepšie a neprečítala si na ňom nápis „fyziologický roztok“. Nasilu sa upokojila a opäť si na chvíľu ľahla, kým sa znova pustí do prieskumov.

Zdalo sa, že hrudný kôš má nepoškodený. Bol síce otlčený a boľavý na dotyk, ale nikde necítila ostrú bolesť, ktorá by naznačovala, že by niečo mohlo byť aj zlomené. Napla svaly na pravej a potom na ľavej nohe. Mala pocit, že má podvrtnutý členok.